

Udruga za promicanje kulture RITAM MISLI, Varaždin

Milan Novak

TIŠINA

Udruga za promicanje kulture RITAM MISLI,
Varaždin, 2017

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.163.6-1

NOVAK, Milan, 1965-

Tišina / Milan Novak ; [prijevodi na hrvatski Ljubica
Ribić]. - Varaždin : Udruga za promicanje kulture Ritam
misli, 2017

ISBN 978-953-59582-0-8

290344704

TIŠINA

*Prevodi so slepi, če jih prevajalec primerno ne osvetli.
Ljubica Ribić, hvala za luč.*

Medtem, ko je od sogovornika sprejela ponujeni kozarec in mu vneto pojasnjuje svoja stališča, s strani opazujem njene oči.

Iščem tisto nekaj, od koder izvira njena osupljiva, skoraj **HIPNOTIČNA ZAPELJIVOST**.

Ni pozorna name. Čeprav v živahni množici stojim tik ob njej. Lahko si natančno ogledam njene zenice. Od strani so videti čisto prozorne. Bistre. Za to polkrožno skledico pa razpeta ploskev zelenkasto modre barve, prepredena z rjavimi prameni. Skrivnostna, kot zagonetni zemljevid, vklesan v belino.

Na sredi črna luknja.

Tam nekje zadaj zaslutim tipala, ki lovijo svetlobo, potujočo skozi bistrino.

Veke ima ves čas odprte. Sploh ne utripnejo. Poskušam ugotoviti, kako so razporejene trepalnice. Opazim, da niso vse dolge. Da so nekatere krajše, nežnejše. In ves čas so nemirne. A se ne zaprejo.

In potem me nepričakovano pogleda. Zakaj se tako vprašujoče zazre vame, je razumljivo. Bolšчим vanjo, kot da je pravkar izdala največjo skrivnost človeštva.

Hipnotično zapeljan.

Tada kada je od sugovornika uzela ponuđenu joj čašu, gorljivo mu objašnjavajući svoje stavove, sa strane promatram njene oči.

Tražim ono nešto odakle izvire njena zapanjujuća, skoro **HIPNOTIČKA ZAVODLJIVOST.**

Ne primjećuje me. Premda u živahnom mnoštvu stojim tik uz nju. Detaljno mogu razgledati njene zjenice. Sa strane izgledaju sasvim prozirne. Bistre. A iza te polukružne zdjelice, razapeta ploha zelenkasto plave boje, prepletena smeđim pramenovima. Tajanstvena kao zagonetan zemljovid uklesan u bjelinu.

Na sredini crna rupa.

Tamo negdje iza, naslutim, ticala koja love putujuću svjetlost kroz bistrinu.

Vjeđe su joj cijelo vrijeme otvorene. Uopće ne trepću. Pokušam ustanoviti kako su raspoređene trepavice. Primijetim, nisu sve dugačke. Neke su kraće, nježnije. I stalno nemirne. Ali se ne zatvore.

I tada me iznenada pogleda. Zašto se tako upitno zagleda u mene, razumljivo je. Buljim u nju kao da je upravo odala najveću tajnu čovječanstva. Hipnotički zaveden.

KO BI BILA VODA

ki teče brez napora

Želim si

da bi bila voda

ki z lahkoto obide ovire

brez želje umakniti jih

tako ovire postanejo okras

Čutim

kot bi bila voda

neulovljiva

z nežnostjo objemiva

grobost rok

ki se

željne oddiha

dotikajo najinega toka

Saj midva sva tako izvirna in sveža

kot

bi bila voda

DA SMO VODA

koja teče bez napora

Želim

da smo voda

koja lakoćom obiđe prepreke

ne trudeći se maknuti ih

tako prepreke postaju ukras

Osjećam

da smo voda

neuhvatljivi

obujmimo nježnošću

grubost ruku

koje

željne odmora

dodiruju naš tok

Jer mi smo tako izvorni i svjež

kao

da smo voda

Kot izdih
iz globokih žepov naveličanosti
kot roka
ki se zariva globlje v
temo usedline brezvoljnosti
vzvalovijo zvoki večera
Kot južni veter
se pomešajo v lase
z nežnostjo ljubečih prstov
Na licu zaskeli
belina
zmrznjenih dotikov snežink
zaslišim tišino
stopljenih kristalov
in solze
Še traja

IZDIH

sapa nešteti poletov
kličočih misli
še traja
stisk
grgrajoči pisk
Dokler v prsih
ne ostane le
čista želja
vdihniti tebe

Kao izdah
iz dubokih džepova zasitnosti
kao ruka
koja se zariva dublje u
tamu taloga bezvoljnosti
uzburkaju se zvuci večeri
Kao južni vjetar
pomiješaju se u kosu
nježnošću zaljubljenih prstiju
Na licu zapeče
bjelina
zamrznutih dodira pahulja
začujem tišinu
otopljenih kristala
i suze

Još traje

IZDAH

dah bezbrojnih letova
glasnih misli
još traje
stisak
grgljajući pisak
Dok u prsima
ne ostane samo
čista želja
udahnuti tebe

NA VZHOD!

Tam je življenje
tam vzhaja upanje
tam se rojeva prihodnost
tam so oblaki redkost
a ko dežuje
se vsuje vsa črnina neba naenkrat
Tja se potuje počasi
in preiščeno
na vzhod
potujejo le sanjači
ti zmorejo
za sabo pustiti
navade
navezanosti
Meja med
vzhodom in vsakdanjostjo
je samo navidezno ostra
a to ugotoviš
šele ko si privoščiš bližino
razlika je vznemirljiva
Satenasta toplina vzhoda
prežema dihanje
z nevsiljivo nežnostjo
in občutek v prstih
ko se dotakneš drznosti
sivine skalnega skoka
je živ

NA ISTOK!

Tamo je život
tamo izlazi nada
tamo se rađa budućnost
tamo su oblaci rijetkost
a kada pada
sva crnina se spusti odjednom
Tamo se putuje polako
i promišljeno
na istok
putuju samo sanjari
oni mogu
iza sebe ostaviti
naviku
vezanost
Granica između
istoka i svakodnevice
samo se čini oštra
to shvatiš
tek kad si priuštiš bliskost
razlika je uznemirujuća
Satenasta toplina istoka
prožima dah
neusiljenom blagošću
i osjećaj u prstima
kad se dotakneš drskosti
sivoće litice
je živ

Tišina ima široke roke
Tista molčeča
ko hoče kričati
s prsti naguba čelo
Tista brezbesedna
ko glas zaboli
ker je že vse povedano
Ali tista zaprta
ko razum zateguje ustnice
da ne spregovorijo

Še več jih je
mnogo več
a najraje imam
tisto najino
tiho nežno in predano
S TISTO TIŠINO
me poljubljaš v srce

Tišina ima široke ruke
Ta šutljiva
koja želi vikati
s prstima pogužva čelo
Ta bezrječna
kad glas zaboli
jer je već sve rečeno
Ili ta zatvorena
kad razum steže usnice
da ne progovore

Još više ih je
mnogo više
a najdraža mi je
ta naša
tiha nježna i predana
S TOM TIŠINOM
me ljubiš u srce

Daleč ven
do modrine
koralnega grebena
sega lesen pomol
iztegnjena roka
pričakovanje

Veter
z zamahom svobode
liže valove
še vlažen
zarije s prsti v pesek
zavrtinči ga
med debla tihih palm
skozi cvetoče grme bugenvilij

ARABSKA NOČ

trepeta
med zapuščenimi senčniki
še toplega peska
Od daleč v valovih nosi
zvoke piščali in violine
nosi drobna zrna
zažigalce sanj
potresajo se po tvojem krilu
hočejo ga zase
Zataknjeno za vejico hibiskusa
ne more ali ne želi
ubežati nemirnim prstom
utripajoče puščave

Zvezde tukaj
niso nič drugačne
pogled nanje pa je začaran

Daleko vani
do modrine
koraljnog grebena
doseže drveni mol
ispružena ruka
iščekivanje

Vjetar
zamahom slobode
ljubi valove
još vlažan
zavuče prste u pijesak
zavrti ga
između debla tihih palmi
kroz cvatuće grmove bugenvilija

ARAPSKA NOĆ

treperi
između napuštenih suncobrana
još toplog pijeska
Iz daljina valovima nosi
zvukove frule i violine
nosi sitna zrna
tinjajućih snova
raspršuju se po tvojoj haljini
želeći je za sebe
Zakačena za grančicu hibiskusa
ne može ili ne želi
pobjeći nemirnim prstima
drhtave pustinje

Zvijezde ovdje
nisu ništa drugačije
no pogled na njih je čaroban

Vročča sapa
se smuka
med prepletenimi stopali
huškne čez stegna
premakne nagajiv pramen las
čez oči

Nekje v palmimi krošnji
ali še višje
na poti proti luni
se oglasi stokajoč klic
nočne ptice
Ne
veter skrivnosti ne nosi
naprej po morju
zato zasuje
bosonoge sledi

Topli dah
provlači se
isprepletenim stopalima
dahne niz stegna
pomakne nestašan pramen kose
preko očiju

Negdje u krošnji palme
ili još više
na putu prema mjesecu
čuje se jecaj
noćne ptice
Ne
vjetar ne nosi tajnu
morem
vjetar skriva
bosonoge stope

v pesku je žeja
sveža kri polzi med zrni
S prsti brišem obličje
maske iz ebenovine
spake
ki preganja zle duhove
meni se zdi
na nek način ljubka
kaplje izginjajo
pesek je neskončna posoda
Skrivam misel
kot plaha grlica skriva jajce
pred kačami
zlobni jeziki bi jo strgali z jambora
in jo
pomečkano
izobesili na obrabljene fraze
ljubezni v posmeh
iz razbeljenega peska
vznikajo **CVETОВI BELEGA JASMINA**
Palmino lubje je ostro
in vlaknasto
tako kljubuje bičanju vetra
in ni ga ne kremplja ne kljuna
ki bi prodril do sočne notranjosti
solzim kaplje
in hkrati se smehljam
življenju
opojni vzduh veje čez novo jutro

*u pijesku je žeđ
svježa krv puži između zrna
Prstima brišem oblik
maske iz ebanovine
rugobe
koja tjera zle duhove
meni se čini
na neki način ljupka
kapi nestaju
pijesak je beskonačna posuda
Sakrivam misao
kao što plaha grlica skriva jaje
pred zmijama
pokidali bi je zlobni jezici s jarbola
i izgužvanu
izvjesili na istrošene fraze
ljubavi u podsmijeh
iz razbijeljenog pijeska
niču **CVJETOVI BIJELOG JASMINA**
Palmina kora je oštra
i vlaknasta
tako se suprotstavlja bičevanju vjetra
i nema ni pandže ni kljuna
koji mogu prodrijeti do sočne
unutrašnjosti
suzim kapi
i istodobno se smješkam
životu
opojna svježina piri kroz novo jutro*

BESEDE ti vzletajo iz ust
zazvenijo med oboki
kot vznemirjene strune harfe
Oči se lesketajo
prežigajo razdalje
in praznijo oljenke
Vonj jasmína
postaja vse jasnejši
začutim
šop belih cvetov
dotaknejo se
mojih priprtih vek
in vzdrhtim

RIJEČI ti lete iz usta
odjeknu između bolta
kao uznemirene strune harfe
Oči se cakle
izgaraju udaljenosti
i prazne uljanice
Miris jasmína
postaje sve jasniji
osjetim
stručak bijelih cvjetova
dotaknu se
mojih spuštenih vjeđa
i zadrhtim

GLOBINA

Ponudim ti roko
konico prsta
vabim tvoje korake
okusiti gladka lica
kamenja v turkiznem zalivu
želim da opaziš moj nakit
moje školjke in alge
Pridi naj se te dotaknem
dovoli da občutim tvoja stegna
zajami zrak
pridi bliže
modrino sem osvetlila
z žarki hrepenenja
poglej
kako prebadajo mojo prosojnost
Stene mojega telesa
sem oblekla v korale
dovoli da te očarajo sanje
Pridi naj te objamem
naj se ti ovijem preko pleč
vabim te v tišino
pustiva svetlobo
pustiva barve
sedaj me lahko vidiš
takšno kot sem
Ne prižigaj luči
ne moreš me videti z očmi
začuti me
naj ugasnem v tebi
naj se ti razlijem po telesu
Tvoje krhko telo
tako radostna sem

DUBINA

Pružam ti ruku
vrhove prstiju
mamim tvoje korake
osjetiti glatkoću
kamena tirkiznog zaljeva
želim da primijetiš moj ures
školjke i alge
Približi se da te dotaknem
dopusti osjetiti tvoja stegna
uzmi zrak
priđi bliže
plavetnilo osvjetlih
sjajem žudnje
pogledaj
kako probada prozirnost
Stijene tijela
obukoh koraljima
dopusti čaroliju snova
Priđi da te objumim
da ti se ovijem oko leđa
mamim te u tišinu
pustimo svjetlost
pustimo boje
sada me možeš vidjeti
takvu kakva sam
Ne pali luč
ne možeš me vidjeti očima
osjeti me
neka utrnem u tebi
neka ti se razlijem tijelom
Tvoje krhko tijelo
radosna sam

močno te objemam
čutim vsak tvoj vdih
Sedaj pojdi
štiri krat deset poljubov ti puščam
vtisnjenih vate
naj potujejo s teboj
začuti jih skozi izdihe
kako se razblinjajo
in legajo
nazaj v nemirnost valov

snažno te ovijam
osjećam svaki tvoj udah
Idi sada
ostavljam ti četiri puta deset
poljubaca
utisnutih u tebe
nek putuju s tobom
osjeti ih izdisajem
kako se magličasto dižu
i ponovno spuštaju
u nemir vala

Čudovite barve besed
razlite v krošnjah
ustavljene ptice dotikov v letu
pogledi
zamrznjeni v mozaik kristalov na gladini
Zadovoljen
uživam v popolnosti pokrajine

Krilo ptice se premakne
za trenutek
le toliko da opazim
v vodi se razblini mehurček
utripne v tišino
Še eden
v ločju zaniha list
zapiha neka nova sapa

SLIKA oživi
nejasne podobe ptic
se spreminjajo v galebe
ločje zamenja sivka
zadiši po borovcih
Voda zašumi
dvignejo se valovi

Pristopiš mi s hrbta
in me poljubiš na vrat

Čudnovate boje riječi
razlivene u krošnjama
zaustavljene ptice dodira u letu
pogledi
zaleđeni mozaikom kristala
na površini vode
Ispunjen
uživam u potpunosti vidika

Krilo ptice na tren se pomakne
tek da primijetim
mjhurić zraka probuđen u tišini vode
Još jedan
ššašom se zanjiše list
zadrhti lahorom zrak

SLIKA oživi
siluete ptica
postaju galebovi
ššaš se lavandom boji
zamiriše bor
Voda zašumi
podizhu se valovi

Prilaziš mi s leđa
i ljubiš vrat

Požira me

ZVOK VALOV

odnaša zavest

v neke daljne zamahe

belih kril

ki prehitevajo

v vetru nagnetene krike

In šum nemira

ob razbrazdanih skalah

Zamolkli klici kitov

imajo svojstven odnos do hitrosti

Počasni široki valovi

drsijo čez hrapave hrbte

dolg zamah repne plavuti

zavrtinči peno in

telo se potopi

Zvok valov

slabi

drsenje je neslišno

globina vdiha

se dotika

negibnih peščenih sipin

popolne teme

Prožima me
ZVUK VALOVA
odnosi svijest
u neke daleke zamahe
bijelih krila
koji pretječu
vjetrom nagnane krikove
I šum nespokoja
u razbrazdanim stijenama
Pritajeni zov kitova
ima svojstven odnos prema brzini
Lijeni široki valovi
jezde preko hrapavih kitovih leđa
dug zamah repne peraje
zavrta pjenu i
tijelo se potopi
Zvuk valova
slabi
klizanje je bešumno
dubina udaha
dotiče
nepokretne dine
potpune tame

ČUTIM

tečeš skozme
plešeš moje korake
med regratom
Čutim
lesk tvojih oči
sije skozi kapljice rose
vznemirjene s prvimi žarki
Čutim
kako dihaš
žuboriš skozi
moje prsi
in me škropiš s spomini
Čutim
dotikaš se me
moja koža je sočna trava
ki se uklanja vetru
Čutim
skupaj plujeva
po neskončni modrini
nošena z željo
Pihaj veter pihaj
nebo je široko
širše od pogleda
pihaj veter pihaj

OSJEĆAM

tečeš
plešeš moje korake
kroz maslačke
Osjećam
sjaj tvojih očiju
kroz kapljice rose
nemirne prvim zrakama
Osjećam
kako dišeš
žuboriš kroz
moje grudi
prskaš uspomenama
Osjećam
dodiruješ
moja koža je sočna trava
povija se vjetru
Osjećam
zajedno plovimo
beskonačnom modrinom
nošeni željom
Struji vjetre struji
nebo je široko
šire od pogleda
struji vjetre struji

DEŽNE KAPLJE

tihi mir

trka na zenice

Poslušam besede

škrebljajo po dežniku

pozorno

da bi zaslišal tvoj klic otožnosti

Potem presenečen

začutim smeh

drsi po platnu

in z dotiki sreče

moči moje roke

KIŠNE KAPI

tihi mir

kuca na zjenice

Slušam riječi

dobuju po kišobranu

ne bih li čuo tvoj zov tuge

Onda iznenađen

osjetim smijeh

što klizi niz platno

i dodirima sreće

kvasi moje ruke

Kot mraz
temna svetloba
brez šumov
se zливаš v prsi
Začutim utrujenost
svinčeno težak zrak
mrtví roke
in oči tonejo
Zdrznem se iz otopelosti
z občutkom zrenja
s steklo lisico
iz oči v oči
Plašna si
zavonjam strah
jedek kot sveže lepilo
Odlepljaš se
z mojega telesa
kot oblič
s sveže rane
Zdaj te lahko vidim
FETUS SVETLOBE
utripaš v medprostoru
Morda si se zmotila
morda te zebe
ne vem
ali lahko začutim usmiljenje
navsezadnje
sva isti bitji
Pridi
prisedi
smeš se me dotakniti
A ne sili vame
počakaj
da te ogovorim

Kao mraz
tamna svjetlost
bešumno
ulijevaš se u grudi
Osjetim umor
olovno težak zrak
umrtvljuje ruke
oči tonu
Trgnem se iz obamrlosti
s osjećajem zrenja
s bijesnom lisicom
okom u oko
Bojažljiva si
mirišem strah
britak kao svježje ljepilo
Odljepljuješ se
s mog tijela
kao flaster
sa svježje rane
Sad si vidljiva

FETUS SVJETLOSTI

titraš u međuprostoru
Možda si se prevarila
možda ti je hladno
ne znam
smijem li te žaliti
ipak smo jedno
Pridi
sjedni
smiješ me dotaknuti
Ali ne naviri u mene
pričekaj
da te dozovem

Osvetljen **LUNIN KRAJEC**
preseva meglice oblakov
Danes se mi zdi luna svetla
kot ob ščipu
V meglicah je mir
Kar stojijo
in ne počnejo nič

Moje telo
prijetno utrujeno
se počuti kot meglica
Spomin na čudovit dan
pa lebdi
nekje nad vrhovi gora
Njihova drznost je sive gmote
dvignila nad vlažne koprene
Spomin je spremljal
odmev duše
ki sem ga pustil jadрати v vetru
s kavkami tam okoli vrhov

Nekaj vrhov vstran je
vzhičena
jadrala tudi tvoja misel
Odmeva sta se prepoznala

Osvijetljen **MLADI MJESEC**
obasjava magličaste oblake
Danas mi se mjesec čini svjetliji
kao da je pun
U oblacima je mir
Samo stoje
ne započinju ništa

Moje tijelo
prijatno umorno
osjeća snenost
Sjećanje na poseban dan
lebdi
negdje iznad vrhova gora
Njihova drskost je sive gromade
dignula ponad vlažne maglene
koprene
Sjećanje je pratilo
jeku duše
koju sam pustio jedriti na vjetru
s čavkama oko vrhova

Nekoliko vrhova dalje
radosna
jedrila je i tvoja misao
Jeke su se prepoznale

ČUTIŠ?

kako trda noč
lega med slemena in napušče
in s komaj opazno kretnjo
drsi po gladkih strešnikih
Čutiš

njeno hladno toplino
ki se preliva skozi okna
in lega na vzglavnike
Čutiš

dih mokrega asfalta
ki puhti svojo črnost
kot hrepenenje
Čutiš

dotik odseva mlade lune
Nežno se dotika
tvojih prstov za zaveso
dvignjenih v pozdrav
Čutiš

utrip mojega srca
ob tihem slovesu
ko vsakič znova
za hip umre

OSJEĆAŠ LI?

kako tvrda noć
liježe između sljemena i oluka
i jedva primjetnom kretnjom
klizi glatkim crjepovima
Osjećaš li
njenu hladnu toplinu
što se prelijeva kroz prozore
i liježe na jastuke
Osjećaš li
dah mokrog asfalta
koji isparuje svoju crnost
kao žudnju
Osjećaš li
dodir odsjaja mlađaka
Nježno dodiruje
tvoje prste iza zavjese
dignute na pozdrav
Osjećaš li
otkucaj mog srca
u tihom oproštaju
što svaki put iznova
na tren umre

TRUDIM SE BITI VLJUDEN

vsaj to
medtem ko odklanjam
obiske v svojem zalivu
a mi ne uspeva
in sem robot
nestrpen
in vzkipljiv

Tudi tisti
ki so že bili tukaj
ki sem jih bil zmeraj vesel
in tisti ki tukaj živijo
danes niso dobrodošli

Danes
ko sem pijan
od lepote občutkov
od toplote v prsih
od tega pomladnega sonca
danes
hočem biti sam
z odmevi kratkih nasmehov
ki odpirajo
z odsevi otožnega obraza
ki vabijo
z lasmi ki valovijo do gladine
a se je ne dotaknejo
iz spoštovanja
do bližine

Vse žarke hočem le zase
da me izžgejo
da me izpijejo

TRUDIM SE BITI ULJUDAN

barem to
dok odbijam
posjete u svom zaljevu
ali mi ne uspijeva
surov sam
nestrpljiv
i naprasit

Ni oni
koji su već bili ovdje
kojima sam se uvijek veselio
ni oni koji ovdje žive
danas nisu dobrodošli

Danas
kada sam pijan
od ljepote osjećaja
od topline u grudima
od ovog proljetnog sunca
danas
želim biti sam
s odjecima kratkih osmijeha
koji otvaraju
s odsjajima sjetnih obraza
koji mame
s kosom koja leluja do površine
ali je ne dotakne
iz poštovanja
do blizine

Sve zrake želim samo za sebe
da me spale
da me ispiju

da me izžamejo
da takrat
ko bo spet zašlo
ne bo mogla priteči
nobena solza

da me iscijede
da tada
kad opet zađe
neće moći poteći
nijedna suza

NA ROBU

se meja med
blodnjami in realnostjo
zabriše
Misel iz pogleda
kot iztegnjena roka
sega za oprimki sanj
zlije se
v namišljeno zaporedje dogodkov
ki se zdijo popolnoma verjetni
Tako se prehod v iluzijo
sploh ne opazi
in nevede izvedeš nagib
Če v tem trenutku
ponovno ne odpreš oči
omahneš
in sanje vstopijo

NA RUBU

se granica između
nestvarnog i stvarnog
izbriše
Misao iz pogleda
kao istegnuta ruka
poseže za hvatišta snova
ulije se
u izmišljen redosljed događaja
koji se čine posve vjerojatni
Tako se prijelaz u iluziju
zapravo ne primijeti
i ne znajući nagneš se
Ako u tom trenutku
ponovno ne otvoriš oči
kloneš
i snovi uđu

Ko se po zahodnih otokih
razlije škrlat
se veter ustavi
Skale skrijejo belino
in mir prežame ostrino
v oblakih utopljenih trav
Orel
jasnovidni jadratec
spodvije krila
pridruži se mantri
ki jo napeva
NOČ NA VELEBITU
Vse nas zajame tišina

Sem zaznal vse vonje
ki so želeli
napolniti moj dan
Sem opazil vsak namig žarkov
med dehtečim listjem
Verjamem da ne
preplitek je moj vdih
Jutri se srečam z mirto
vem kje raste

Kad se po zapadnim otocima
razlije purpur
vjetar se zaustavi
Stijene sakriju bjelinu
i mir prožme oštrinu
u oblacima utonulih trava
Orao
oštrooki jedrilac
podvije krila
pridruži se mantri
što je naviješta
NOĆ NA VELEBITU
Sve nas obuzme tišina

Jesam li raspoznao sve mirise
koji su željeli
napuniti moj dan
Jesam li primijetio svaki mig sunčevih
zraka
između mirisnog lišća
Vjerujem da ne
preplitak je moj udisaj
Sutra se susrećem s mirtom
znam gdje raste

Menjavanje
prostorov
pretvarjanje celote
v dve nepopolnosti
v zoženem obsegu
razumevanja
je resničnost
navidezno nedvoumna

A odhodi
razblinjajo iluzijo
Zapuščanje
je trganje vezi
je cefranje čutenja
ODHODI
so zmeraj boleči
zaviti so v molk in mrak

Vedno je težko ker
odriv pobriše spomin
in tam vmes
v lebdenju
ni zavedanja
ni poti
So le
nikogaršnje sledi
krvavečih korakov

Mijenjanje
prostora
pretvaranje cjeline
u dvije nepotpunosti
u suženom opsegu
razumijevanja
stvarnost je
naizgled jednoznačna

No odlasci
rasplinjuju iluziju
Ostavljanje
je kidanje spona
trganje osjećaja
ODLASCI
su uvijek bolni
zavijeni u muk i mrak

Uvijek je teško jer
odraz prebriše sjećanje
i tamo između
u lebjdenju
nema svijesti
ni puteva
Samo su
ničiji tragovi
krvarećih koraka

Ostra obala
zeva
grozi
z razbrazdanim skalovjem
Nagneteni skalni bloki v pesku
kot bi jih neka roka
brezbrižno razmetala
morje jim je pesek
že zdavnaj ukradlo
V drobovje so se jim vrasle
korale
Iz skal so podedovale
ostrino prstov
ki jih širijo v modrino
vsako leto za kak centimeter
odmaknejo valove
Za seboj puščajo tanko plitvino
nad okamnelimi trupli

SKALE ZEVAJO

tihe
jeziki valov ližejo
odmikajoči se koralni greben
Ostaja jim le pripeka
ki jim izžiga dušo
Grlica nekje v palmi pa
kot da se jim posmehuje

Oštra obala
zijeve
prijeti
razbrazdanim stijenama
Nagnječeni blokovi stijena u pijesku
kao da bi ih neka ruka
bezbržno razbacala
more im je odavno
ukralo pijesak
U utrobu su im urali
koralji
Iz stijena su naslijedili
oštrinu prstiju
koje šire u plavetnilo
svake godine za koji centimetar
odmaknu valove
Iza sebe ostavljaju tanku plitkost
nad okamenjenim truplima

STIJENE ZIJEVAJU

tihe
jezici valova ližu
odmičući koraljni greben
Ostaje im samo pripeka
koja im izgara dušu
Negdje u palmi grlica
kao da im se podsmjehuje

Vrvi se sprostijo
veter se zažene v nemirne lase
Razpletene

SKODRANE NITI

želim se jih dotakniti
A niti so ovile tudi moje roke
Ovile so me preko prsi
Nemočen opazujem dlan
ki želi objeti
In podobo
negibno
zazrto v praznino obzorja
med obalama
Kaj napletajo misli
Mar čutijo
kako se obali prepletata
kako drhtita
globoko v preteklosti
rojeni v enem
Ali zmore morje umakniti morje
Zmore morje tudi to

Konopi popuste
vjetar zapleten u nemir kose
Raspletene
KUŠTRAVE VLASI
želim ih dotaći
Ovile su i moje ruke
Moje grudi
Nemoćan promatram dlan
koji želi zagrliti
I siluetu
mirnu
zagledanu u prazninu obzorja
između obala
Što pletu misli
Ćute li
kako su obale utkane
kako drhte
duboko u prošlosti
rođene cjelovite
Može li more maknuti more
Može li more i to

Zima je
Besede so se ustavile
nekje vmes
niti v – dobrodošel
niti v – zbogom
Pokrajina je zmrznjena
nobenih korakov
nobenih poti ne načrtujeva
NAJIN VODNJAK JE ZAMRZNIL
vsakodnevno vodo
pijeva vsak zase
Čez dan se drva
površinsko odtalijo
a znotraj so ujeta v led
Ne gorijo
In ledene sveče
se daljšajo
Lovijo
vsak dan sveže solze
Nestrpno čakam
da se vrnejo štorclje
Včeraj se mi je zazdelo
da sem opazil lastovko

Zima je
Riječi su stale
negdje između
niti u – dobrodošao
niti u – zbogom
Vidokrug je zamrzao
ne nagoviještamo nikakve korake
nikakve puteve

NAŠ BUNAR JE ZALIEDIO

svakodnevnu vodu
pijemo svako za sebe
Kroz dan se drva
na površini otope
a iznutra su uhvaćena u led
Ne gore
I ledene svijeće
se produžuju
Love
svaki dan svježih suza
Nestrpljivo čekam
povratak roda
Jučer mi se učinilo
da sam ugledao lastavicu

Poleti je skala
prevroča za posedanje
Zdaj je hladna
V suhem novembrskem brezvetrju
na morje spominjajo le
kopice ribiških čolnov
ko lebdijo
okoli konice dolgega pomola
Voda je mirna
temna
neotipljiva kot zdavnaj
izzveneli krik galeba

Visim na razmetanih skalah
kot brezvoljna plavut
in strmim v nekaj
česar ne vidi nihče drug
V razposajeno brezskrbnost
v nasmejani **OBRAZ**
vtisnjen v moj spomin
kot okamenela školjka
ujeta v to skalo
Obraz
meni tako blizu
a nedosegljiv
kot morje
temu mrtvemu oklepu

Ljeti je stijena
prevruća za sjedenje
Sada je hladna
U suhom zatišju studenoga
na more podsjeća samo
skupine ribarskih brodica
koje lebde
oko vrha dugog mola
Voda je mirna
tamna
neopipljiva kao davno
odzvonjen krik galeba

Visim na razbacanim stijenama
kao bezvoljna peraja
i zurim u nešto
što nitko drugi ne vidi
U razdraganu bezbrižnost
u nasmijano **LICE**
utisnuto u moje sjećanje
kao okamenjena školjka
uhvaćena u tu stijenu
Lice
meni tako blizu
a nedohvatljivo
kao more
tom mrtvom oklopu

Bolečina zažrta v jezo
mršči obrvi
stiska zobe
Oči se slepo zabadajo v temo
ustnice drhtijo
stisnjene v kričeč molk
Usoda?
Stekla lisica
zblaznela kokoš!

Spomini blodijo po prihodnosti
še nedoživeto ima otip
hitrost je nepomembna
cilj je lahko kjerkoli v času
Krempnji odhoda
vedno zaskelijo
Steblo hrepenenja kazi
scefrano lubje vere
natrgano listje upanja

Negibne misli
kot žrtve nekih tujih načrtov
Topla kri v snegu -
še en srnin srepi pogled

ODHOD

Bo včerajšnji manj pekoč
Je bil jutrišnji dovolj gluh
da ne zdrami mrtvih
Koliko krvi še
da stopim zamrznjen korak

Bol utkana u bijes
mršti obrve
stišće zube
Oči slijepo zure u tamu
usnice drhte
stisnute u vrišteći muk
Sudbina?
Bijesna lisica
poludjela kokoš!

Uspomene blude budućnošću
osjeća se još nedoživljeno
brzina je nevažna
cilj je moguć bilo kad
Kandže odlaska
uvijek zapeku
Stablo žudnje osakati
iscijepanu koru vjere
iskidano lišće nade

Mrtve misli
kao žrtve nekih tuđih nacрта
topla krv u snijegu –
još jedan divlji pogled srne

ODLAZAK

Hoće li jučerašnji manje peći
Je li sutrašnji bio dovoljno gluh
da ne prene mrtve
Koliko još krvi
da otopim zamrznuti korak

Spomnim se
breze šelestijo
listi poljubljajo dlani
svetlikajo se
v šepetu jutranjih misli

Spomnim se
rožnatih oblakov
nabrekajo
v bujne cvetove hotenj
v umitem vdihu pričakovanj
in rojevajo smeh
polzi
po toplih strehah občutkov

Spomnim se
nemirne gladine
tleskanja valov
pečine so prijazne
v valovih se iskrijo
tvoje oči

A naenkrat
se val prelomi
v tišino
se vsujejo kaplje
in sploh nisva opazila
kako **POVEŠENE VEJE**
imajo breze

Sjećam se
breze šumore
listovi ljube dlanove
svjetlucaju
u šapatu jutarnjih misli

Sjećam se
purpurnih oblaka
bubre
u raskošne cvjetove želja
u umivenom udahu očekivanja
rađaju smijeh
klizi
toplim strehama osjećaja

Sjećam se
nemirne pučine
igre valova
stijene su uljudne
u valovima svjetlucaju
tvoje oči

Najednom
slomi se val
u tišinu
usule se kapi
ne primijetismo
kako **TUŽNE GRANE**
imaju breze

NESKONČNOST

pretesen izraz za
jutranji vdih na terasi
bičani z vonjem borovcev
in pišem
s trepetajoče gladine

S prsti podrsam po dlani
maestral se zavrtinči vame
od nekod sname staro melodijo
tisto ki sem jo poslušal v dvoje

Vame brizgnejo
vsi žarki spomina naenkrat
Škržati
nagajivci
jo zagodejo še enkrat

BESKRAJ

tijesan izraz
za jutarnji udisaj na terasi
šibanoj mirisom bora
i dahom
nemirne pučine

Prstima dodirnem dlan
maestral me ovije
donoseći daljinama staru melodiju
što slušah je u dvoje

probudivši najednom
vrole uspomene
Cvrčci
lopuže
zagude je još jednom

Spočeta v silni radosti
sončevih dotikov
ujetih v krhkosti kapljic
v megli nad ostro gorsko travo
v mračni tišini smrekovih gozdov
v stiku s hladno skalno sivino
SE RODI JEZA

Trepetajoča tišina
se umika dvojčici
dovoli ji ustvariti vetrove
Z njimi se zapodi okoli vrhov
zašumi skozi krošnje
zappleše čez pašnike

Jeza ohladi pregreto
zatemni bleščavo
zmoči presušeno
Razbesni se
požene se čez rob in
zgrmi po pobočju
Po poti krivi oljke
cefra smokvine liste
in z vso močjo udari v gladino

Morje rine v valove
tišči ga v peneče se brazde
zlije se v njih
in udarja v pečine
znova in znova
vse dokler se ne razbije
še zadnji utrip
nakopičene tišine

Začet u snažnoj radosti
dodira sunca
uhvaćenih u krhkosti kapljica
u magli nad oštrom planinskom travom
u mračnoj tišini smrekovih šuma
u dodiru s hladnom sivošću stijena

RODI SE BIJES

Trepćuća tišina
izmiče se blizanki
dopusti joj stvoriti vjetrove
s njima se zaleti oko vrhova
zašumi kroz krošnje
zapleše kroz pašnjake

Bijes ohladi pregrijano
zatamni bliješće
namoči presušeno
Razbjesni se
strmoglavi se preko ruba
i zatutnji padinom
Putem savija masline
trga listove smokve
i svom snagom udari u površinu mora

More gura u valove
tiska ga u pjenaste brazde
uvuče se u njih
i udara o hridi
opet i opet
sve dok se ne razbije
i zadnji titraj
nagomilane tišine

Dostikrat se vprašam
kam odide misel
ko jo preženem
In kaj jo potem čez čas
ko je najbolj napačni trenutek
znova zapodi čez možgane

Nekatere misli preganjam zaman
Vračajo se
Kot zarja v jutro
Kot volkulja v svoj prvi brlog
Kot veter ki ga suvajo oblaki
KOT POLJUB ki ga ni moč sneti z ustnic

Zato si skrbno močim ustnice
Da ne zakrvavijo

Često se pitam
kamo ode misao
kad je otjeram
I što je nakon nekog vremena
u sasvim pogrešnom trenutku
ponovo najuri kroz mozak

Neke misli tjeram uzalud
Vraćaju se
Kao jutarnja zora
Kao vučica u svoj prvi brlog
Kao vjetar što ga guraju oblaci
KAO POLJUBAC koji nije moguće
skinuti s usana

Zato brižno močim usne
Da ne zakrvare

Pritisk hrupa me
lebdečega v zmesi
zgoščene negotovosti in
razvodenelega zaupanja
sune v špranjo
v skalno razpoko in
me zagozdi
v dotik trdnosti
Potrebujem ta občutek v rokah
predvsem zdaj ko
zdrizasta zmes misli in
izgovorjenih besed
začenja odnašati čas
Raztegovanje bližine in
stiskanje oddaljenosti
pači podobe
zamegljuje pogled in
oprimki naslednjega dne
so vse manj zanesljivi
Čepim

SKRIT V RAZPOKI

sam pred sabo in
si pravim
da ne zabredem še globlje
naj se to vrtenje najprej ustavi
potem uberem smer
Vem
ko se to zgodi v vodi
opazuješ zračne mehurčke in
jim slediš
varno te vodijo
A sledenje solzam ko
se v razsežnosti
ene same odločitve

Stisak buke me
lebdećeg u smjesi
zgusnute neizvjesnosti i
razvodnjenog povjerenja
gurne u rascjep
pukotinu stijene
zaglavi me
u dodir tvrdoće
Trebam taj osjećaj u rukama
prije svega sada kad
zgnječena smjesa misli i
izrečenih riječi
počinje odnositi vrijeme
Rastezanje blizine i
stiskanje udaljenosti
iskrivljuje prikaze
zamagljuje pogled i
hvatišta sljedećeg dana
sve manje su sigurna
Čučim

SKRIVEN U PUKOTINI

sam pred sobom
govorim si
kako ne bih upao još dublje
neka se ta vrtnja prvo zaustavi
tada ću odabrati smjer
Znam
kad se to dogodi u vodi
promatraš mjehuriće zraka
slijediš ih
sigurno te vode
A slijediti put suza
kad se širinom
samo jedne odluke

zavrtinčita rojstvo in smrt
je vudu obred
je tetovaža prsi
ko vsaka napačna misel
zaskeli
kot ponovni vbod

zavrte rođenje i smrt
je vudu obred
je tetovaža grudi
kad svaka kriva misao
zapeče
kao ponovni ubod

Siv dim
vali se iz globine
se vrtinči na previsu
in bruha saje
po razbeljenem kamenju

Sveža razpoka
zeva med tu in tam
med bresti in upati
med trpko in sladko

Napetost med stvarnostjo in željo
razpira bregova
zadira klico stiske v zarezo
globlje in globlje
v vroče brbotajoče misli

Na osmojenem drevesu
ždi **VRANA**
Kot neizgovorjena zla sila
podžiga grude ognja
da ližejo stene
in nažirajo trdnost

A ne ve vrana
ne čuti volje
ki lepi koščke saj
s sivino dima
v migetajoč greben
in spaja tu in tam
trpko in sladko
stvarnost in željo

Ne vidi vrana

sivi dim
kotrlja se iz dubina
kovitla se liticom
riga čađu
razbijeljenim kamenjem

Svježa pukotina
zijeve između tu i tamo
između glibiti i nadati
između trpko i slatko

Napetost između stvarnosti i želje
širi obale
zadire klicu tjeskobe u rez
dublje i dublje
u vruće ključajuće misli

Na osmuđenom drvetu
čuči **VRANA**
Kao neizgovorena zla sila
potpiruje grude ognja
da ližu stijene
i nagrízaju tvrdoću

No ne zna vrana
ne osjeća volju
što lijepi komadiće čađe
sa sivoćom dima
u trepćući greben
i spaja tu i tamo
trpko i slatko
stvarnost i želju

Ne vidi vrana

s črne rogovile
od koder zmore misliti
le temne misli
ne vidi
mostu svetlobe
ki se
z vsakim novim valom ognja
svetleje
z vsako divje poletelo senco
močnejše
kot ozvezdje
razpenja nad obrise teme

Vem da bo kmalu odletela

s crne rašlje
od kuda smogne misliti
samo tamne misli
ne vidi
most svjetlosti
koji se
svakim novim valom ognja
svjetlije
svakom divlje proletjelom sjenom
snažnije
kao sazviježde
razapinje ponad obrisa tame

Znam uskoro će odletjeti

Noč je
V daljavi soj luči
ujet v oblake nad mestom
Vračam se
lebdeča svetlobna kapa
deluje kot magnet
Zrak je nasičen z jesensko vlago
tiho prši
Luže na asfaltu so negibne
Otožnost
se je zavlekla pod porumenelo
javorjevo listje
kot odvržene krpe
visi čez ograjo železniške postaje
Lokal
prepojen z zatohlostjo cigaret
in delavskega znoja
spominja na zapuščeno corrido
kjer zapoznili trzaji bika v pesku
nikogar več ne zanimajo

Skozi postajo
zdrvi **NEKAJ STO TON ŽELEZJA**
Nihče se ne zgane
Še vozi vlak na Dunaj
dva krat dnevno
tja in nazaj

Dve senci ždita
vsaka za svojo mizo
usedlini
ki ju je tja naplaknilo življenje
brez volje in kril
od daleč opazujeta valove

Noć je
U daljini odsjaj svjetla
uhvaćen u oblake nad gradom
Vraćam se
lebdeća svjetlosna kapa
djeluje kao magnet
Zrak je zasićen jesenskom vlagom
tiho prši
Mlake na asfaltu su nepokretne
Tuga
se uvukla ispod požutjelog lišća javora
kao odbačene krpe
visi na ogradi željezničke stanice
Lokal
ispunjen ustajalošću cigareta
i radničkog znoja
podsjeća na napuštenu corridu
gdje u pijesku zakašnjeli trzaji bika
više nikog ne zanimaju

Kroz stanicu
protutnji **NEKOLIKO STOTINA TONA
ŽELJEZA**

Nitko se ne prene
Još vozi vlak u Beč
dva puta dnevno
tamo i natrag

Dvije sjene čame
svaka za svojim stolom
talozi
koje je život tamo nanio
bez volje i krila
iz daljine promatraju valove

Veliko svojega
sem pustil tukaj
leta divjih konjev
in nedolžnost vere
Duh zaupljivosti
sem dokončno ubil za to točilno mizo
z žganjem sem ga izžgal iz sebe
Čutim ga
v teh starih mastnih stolih
v črvivih tramovih
v porumenelih stenah
je čakal name in ukradeni mir

Stala sva na peronu
želela je naj se vrnem
Omotičen
z rokami v žepih
sem se zibal
bebavo gledal mimo nje v daljavo
v svetlo luč svobode
Vsa ta leta me razžira prepričanje
da sem jo jaz sunil
in je zato omahnila čez betonski rob
tik preden
se je svetloba
zapodila mimo mene

Mnogo sam svojeg
ostavio tu
godine divljih konja
i nedužnost vjere
Dokončao sam
duh povjerenja za tim šankom
rakijom ga iz sebe izgorio
Osjećam ga
u tim starim masnim stolicama
u crvotočinama trijemova
u požutjelim zidovima
čekao je mene i ukradeni mir

Stajali smo na peronu
željela je da se vratim
Omamljen
rukama u džepovima
zibajući se
prazno gledajući mimo nje u daljinu
u svjetlost slobode
Sve te godine me proždire uvjerenje
kako sam je ja gurnuo
i zato je pala preko betonskog ruba
tren prije
no što je svjetlost
zatutnjala mimo mene

Raztegnjena čez okvire zavedanja
se vleče temina
skozi goloto drevoredov
Z asfaltom je zlizana v navidezno enost
vznika iz zavese brezpotja
zakriva podobe življenja

A vonj poljuba prežarja
grabežljive roke
plašč črnine
sproti izpareva

Vendar tu je
NOČ
vseprisotna
neizbrisljiva
ne prenese vdorov v spokoj
zato tik za mojim hrbtom
spet plane izza debel
in zapolni prostor

S temačnimi prsti
sega vame
želi se preriniti v plesno dvorano
in zadušiti lestence
Zaman drseči koraki po parketu
zaman šibki prodori žarometov
ki z jeznimi pestmi
zamahujejo v prazno
Noč potrpežljivo čaka
da ugasnem luči

Rastegnuta preko okvira svjesnosti
vuče se tama
kroz golotinju drvoreda
S asfaltom je slizana u privid cjeline
niče iz zavjese bespuća
prikriva oblike života

No miris poljupca izgara
grabežljive ruke
plašt crnine
istodobno isparava

Ipak tu je
NOĆ
sveprisutna
neizbrisiva
ne podnosi upade u spokoj
zato tik do mojih leđa
opet grane iza debla
i popuni prostor

Prstima tame
ulazi u mene
želi se ugurati u plesnu dvoranu
i zagušiti lustere
Zalud klizeći koraci po parketu
zalud slabašni prodori svjetla
što ljutim šakama
zamahuju u prazno
Noć strpljivo čeka
da utrnem luč

Zvezdno nebo
sončni vzhod
prvi prhut kril
po obdobju dežja
s sončnim žarkom zarisana
v zeleno dolino položena
cesta
spet v prave smeri
poravnani smerokazi
Odstranjeno
polomljeno vejevje
roke razširjene v pozdrav
ali morda ponujen objem

ODPRTA

SVOBODNA MISEL

odgrinja brazdo za
novo seme

Zvezdano nebo
izlazak sunca
prvi zamah krila
nakon kišnog doba
sunčevom zrakom zacrtana
u zelenu dolinu položena
cesta
opet u pravom smjeru
poravnani putokazi
Odstranjene
slomljene grane
ruke raširene u pozdrav
ili možda ponuđen zagrljaj
OTVORENA
SLOBODNA MISAO
odgrće brazdu za
novo sjeme

TIŠINA

se seli v okolico
počasi polzi iz mene
čez raskavo hrastovo lubje
prilega se v vsako razpoko
Tišino sem ustvaril
ko sem ujel vse zvoke
kot svetlobo
ki postane bela šele
ko zasijejo vse barve
Moja tišina ima ritem
v valovih se siplje po produ
z gladkimi okroglimi kamni
Ob vsakem valu se kak od njih
premakne
Zasliši se tlesk
in boleče zazveni
ko z mrzlim sunkom zareže
v trepet razgretih krošenj

Valovi potujejo
sprejemajo bolečino
tudi ta je del tišine
Prikupni zvoki od zunaj
želijo preglasiti tišino
hočejo postati del
tega čistega valovanja
a v popolni tišini
ni več prostora
za nove sanje

TIŠINA

se seli u okolinu
polako klizi iz mene
preko oštire hrastove kore
upija se u svaku pukotinu
Tišinu sam stvorio
kada sam ulovio sve zvukove
kao svjetlost
koja postane bijela tek
kada zasjaju sve boje
Moja tišina ima ritam
u valovima se prosipa šljunkom
s glatkim okruglim kamenjem
Svakim valom se poneki pomakne
Začuje se cokatj
i bolno zazvoni
kad hladnim udarom zarezže
u treptaj zagrijanih krošnja

Valovi putuju
primaju bol
i ona je dio tišine
Prijatni zvuci izvana
žele nadjačati tišinu
žele postati dio
tog čistog talasanja
no u potpunoj tišini
više nema mjesta
za nove snove

Glas tišine

Milan Novak je v slovenski književni pokrajini znan predvsem po tem, da skupaj s pesnico Ljubico Ribič v Varaždinu organizirata literarne večere z naslovom IMPULS – poezija u kafiću. Na njih predstavljata uveljavljene in mlade avtorice/avtorje predvsem iz Slovenije in Hrvaške, pa tudi iz drugih držav. Ob tem pa piše tudi poezijo in kratke zgodbe, ki jih je do sedaj objavil v treh knjižnih izdajah in v različnih književnih revijah. S to pesniško zbirko ponovno vstopa v naš književni prostor kot že izoblikovan avtor poezije.

Kljub temu, da je naslov zbirke Tišina se v njej oglašča dokaj povedno in pesniško dovršeno. Po zunanji formi različne pesmi so zanimive s tem, da je precej pesmi naslovno označenih medvrstično. Naslovi, oziroma izotopična vodila pesmi, so tako večinoma zapisani z velikimi črkami med besedilom. To pa je zaznamovano z naravo, ljubeznijo, sanjami, spomini in s tišino. Intimistični pesniški opazovalec je s temi semantičnimi enotami tesno povezan z eksotičnim sebstvom in ekstatično hipnotičnostjo, ki se giblje med Jazom in Drugim, med prvinskostjo narave in eksitencialno podružbljenostjo lirskega subjekta. Pretežno lirična poezija kdaj dobesedno diha z željo po drugem v ljubezni in drugič v sanjah, ki pa niso zgolj sanjarije, temveč tudi način izhoda iz vsakdanjosti. Obenem pesnikov jaz zapiše vrsto podrobnosti, ki izhajajo iz narave ali iz kozmične prostranosti. V poezijo tako dobro vplete bugenvilije, hibiskus, beli jasmín,

sivko, borovce, galebe, dežne kaplje, zvezde, luno, veter, morje, vodo idr. Čarnost trenutka je zapisan v verzih, kot so »pogled nanje (zvezde, m. op.) pa je začaran, / vroča sapa / se smuka / med prepletenimi stopali / huščne čez stegna / premakne nagajiv pramen las / čez oči« ali »Zvok valov / slabi / drsenje je neslišno / globina vdih / se dotika / negibnih peščenih sipin / popolne teme«. Kljub temu, da ima človek občutek, da nadzira svet, v katerem živi in ustvarja, pa se lirski subjekt zaveda, da gre narava svojo pot: »na poti proti luni / se oglasi stokajoč klic / nočne ptice / ne / veter skrivnosti ne nosi / naprej po morju / zato zasuje / bosonoge sledi«. Tekoči ritem te poezije se zaveda tudi pomena besed, s katerimi lirski subjekt izraža prefinjene notranje občutke: »BESEDE ti vzletajo iz ust / zazvenijo med oboki / kot vznemirjene strune harfe / oči se lesketajo /prežigajo razdalje / in praznijo oljenke / vonj jasmína / postaja vse jasnejši / začutim / šop belih cvetov / dotaknejo se / mojih priprtih vek / in vzdrtim«. V pesmi z naslovom GLOBINA lirski subjekt ženskega spola erotično nagovarja k stiku z »njim« (»Stene mojega telesa / sem oblekla v korale / dovoli da te očarajo sanje / Pridi naj te objamem / naj se ti ovijem preko pleč«) in v pesmi z naslovom SLIKA ponuja naravno ljubezen s pomočjo narave (»SLIKA oživi / nejasne podobe ptic / se spremenijo v galebe / ločje zamenja sivka / zadiši po borovcih, / voda zašumi / dvignejo se valovi // pristopiš mi s hrbta / in me poljubiš na vrat«). Intimnost in nežnost je v želji in v upanju po trajanju, luna ima svojo moč, dožemanje drugega se v ljubezni telepatsko prepleta drug z drugim. Včasih se

noč, luna in srce ponavljajo v senzoričnem »čutim«, včasih pa subjekt potuje v sebstveno samoto. Vendar pa se Novakov pesnik ne izgublja v nadzemeljski odsotnosti, temveč se občasno zaveda tudi realnosti vsakdana in najde izhod iz iluzije tako, da v hipu »odpre oči«.

V tej poeziji utegnejo biti »odhodi« tudi »prihodi« in iz njih potekajo sledi spominov ter izkušenj. Gre za spretno menjavanje prostorov med tuzemsko realnostjo in sanjavo ljubezensko odsotnostjo. Pot bivanja ima možnost izbire, ki je kdaj prava, lahko pa tudi napačna. Na tem svetu ni nič idealnega, a tudi nič dokončno katastrofično uničujočega. Zato v svetu hrepenenja in realnega večkrat zmaga moč ljubezni, kot temna sila pogube. V tem dogodkovno pretežno notranjem tubitju pa se proti koncu znajde tudi tako imenovana angažirana pesem, v kateri je prikazano vsakdanje življenje in stiska navadnega človeka (»Lokal / prepojen z zatohlostjo cigaret / in delavskega znoja / spominja na zapuščeno corrido / kjer zapozneli trzaji bika v pesku / nikogar več ne zanimajo«).

Pesniška zbirka z naslovom TIŠINA zaključí istoimenska pesem, v kateri se lirski subjekt zaveda, da je molčanje pomembno zato, da bi bolje dojeli verze ob premorih med njimi, in da bi bralec lažje v tišini prebiral tisto, česar morda ne dojema, a mu je treba vsake toliko časa povedati s pesniško dobro umerjeno besedo – in prav to zadnje zelo verjetno velja tudi za poezijo pesnika Milana Novaka.

Glas tišine

Milan Novak je u slovenskom književnom okružju prije svega poznat po tome što u Varaždinu zajedno s pjesnikinjom Ljubicom Ribić organizira literarne večeri pod nazivom IMPULS - poezija u kafiću. Na njima predstavljaju priznate i mlade autorice/autore prvenstveno iz Slovenije i Hrvatske i iz drugih država. Uz to piše poeziju i kratke priče, koje je do sada objavio u tri književna djela i u različitim književnim revijama. S ovom zbirkom, u naš književni prostor, ponovno ulazi kao već oblikovani autor poezije.

Usprkos tome što je naslov zbirke Tišina u njoj se javlja prilično izražajno i pjesnički oblikovano. Pjesme su prema vanjskoj formi različite, zanimljivo je što je u mnogim pjesmama naslov unutar teksta. Naslovi, tj izotopične vodilje pjesama su uglavnom zapisani s velikim slovima unutar teksta. A to je povezano s prirodom, ljubavlju, snovima, sjećanjima i s tišinom. Intimistički pjesnički promatrač je s tim semantičkim jedinicama tijesno povezan s egzotičnim svojstvom i ekstatičnom hipnotičnošću koja se kreće između Ja i Drugi, između prvotne prirodnosti i egzistencijalne podruštvljenosti lirskog subjekta. Pretežno lirična poezija ponekad doslovno diše željom za drugim u ljubavi i opet u snovima koji nisu samo sanjarenja nego i način izlaza iz svakodnevice. Istovremeno pjesnikov ja zapiše mnoštvo detalja koji dolaze iz prirode ili iz svemirske prostranosti. Stoga u poeziju dobro uplete bugenvilije, hibiskus, bijeli jasmin, lavandu,

borove, galebove, kišne kapi, zvijezde, mjesec, vjetar, more, vodu i dr. Čarolija trenutka je zapisana u stihovima, kao što su »pogled na njih (zvijezde, m.op.) je čaroban, / topli dah / provlači se / isprepletenim stopalima / dahne niz stegna / pomakne nestašan pramen kose / preko očiju« ili »Zvuk valova / slabi / klizanje je bešumno / dubina udaha / dotiče / nepokretne dine / potpune tame«. Usprkos tome što čovjek ima osjećaj kako nadzire svijet u kojem živi i stvara, lirski subjekt je svjestan da priroda ide svojim putem: »na putu prema mjesecu / čuje se jecaj / noćne ptice / ne / vjetar ne nosi tajnu / morem / vjetar skriva / bosonoge stope«. Tekući ritam te poezije svjestan je samog značaja riječi s kojima lirski subjekt izražava najtankoćutnije unutarnje osjećaje: »RIJEČI ti lete iz usta / odjeknu između bolta / kao uznemirene strune harfe / oči se cakle / izgaraju udaljenosti / i prazne uljanice / miris jasmína / postaje sve jasniji / osjetim / stručak bijelih cvjetova / dotaknu se / mojih spuštenih vjeđa / i zadrhtim«.

U pjesmi s naslovom DUBINA lirski subjekt ženskog spola erotično poziva k dodiru s »njim« (»Stijene tijela / obukoh koraljima / dopusti čaroliju snova / Priđi da te obujmim / da ti se ovijem oko leđa«) i u pjesmi s naslovom SLIKA nudi prirodnu ljubav pomoću prirode (»SLIKA oživi / siluete ptica / postaju galebovi / šaš se lavandom boji / zamiriše bor / voda zašumi / podižu se valovi // prilaziš mi s leđa / i poljubiš vrat«). Intimnost i nježnost je u želji i u vjeri u trajanje, mjesec ima svoju moć, doživljavanje drugog se u ljubavi telepatsko isprepliće jedno s drugim. Ponekad se noć, mjesec i

srce ponavljaju u senzoričnom »osjećam«, a ponekad subjekt putuje u vlastitu samoću. Iako se Novakov pjesnik ne gubi u vanzemaljskoj odsutnosti, štoviše povremeno je svjestan realnosti svakodnevice i nalazi izlaz iz iluzije tako da u trenu »otvori oči«.

U toj poeziji mogu biti »odlasci« također »dolasci« i iz njih poteku tragovi uspomena i iskustva. Radi se o spretnoj promjeni prostora između tuzemske realnosti i sanjivo ljubavne odsutnosti. Put postojanja ima mogućnost odabira, koji je nekad pravi, a nekad krivi. Na tom svijetu nema ničeg idealnog, a ni ničeg dokraja katastrofično uništavajućeg. Zato u svijetu žudnje i realnog često pobjeđuje snaga ljubavi kao tamna sila stradanja. U tim, tematski pretežno unutarnjim događajima tubitka, prema kraju se nađe i takozvana angažirana pjesma, u kojoj je prikazana svakodnevica i tjeskoba običnog čovjeka (»Lokal / ispunjen ustajalošću cigareta / i radničkog znoja / podsjeća na napuštenu corridu / gdje u pijesku zakašnjeli trzaji bika / više nikog ne zanimaju«). Pjesnička zbirka s naslovom TIŠINA se zaključuje istoimenom pjesmom, u kojoj je lirski subjekt svjestan da je šutnja važna za bolje razumijevanje stihova u pauzama između njih, i kako bi čitatelj lakše u tišini čitao ono što možda ne shvaća, a treba mu se s pjesnički dobro odabranom riječju svako malo reći - i upravo to posljednje najvjerojatnije vrijedi i za poeziju pjesnika Milana Novaka.

Kazalo

HIPNOTIČNA ZAPELJIVOST	8
KO BI BILA VODA	10
IZDIH	12
NA VZHOD!	14
S TISTO TIŠINO	16
ARABSKA NOČ	18
CVETOVI BELEGA JASMINA	22
BESEDE	24
GLOBINA	26
SLIKA	30
ZVOK VALOV	32
ČUTIM	34
DEŽNE KAPLJE	36
FETUS SVETLOBE	38
LUNIN KRAJEC	40
ČUTIŠ?	42
TRUDIM SE BITI VLJUDEN	44
NA ROBU	48
NOČ NA VELEBITU	50
ODHODI	52
SKALE ZEVAJO	54
SKODRANE NITI	56
NAJIN VODNJAK JE ZAMRZNIL	58
OBRAZ	60
ODHOD	62
POVEŠENE VEJE	64
NESKONČNOST	66
SE RODI JEZA	68
KOT POLJUB	70
SKRIT V RAZPOKI	72
VRANA	76
NEKAJ STO TON ŽELEZJA	80
NOČ	84
ODPRTA SVOBODNA MISEL	86
TIŠINA	88
Zoran Pevec: Glas tišine	91

Sadržaj

HIPNOTIČKA ZAVODLJIVOST	9
DA SMO VODA	11
IZDAH	13
NA ISTOK!	15
S TOM TIŠINOM	17
ARAPSKA NOĆ	19
CVJETOVI BIJELOG JASMINA	23
RIJEČI	25
DUBINA	27
SLIKA	31
ZVUK VALOVA	33
OSJEĆAM	35
KIŠNE KAPI	37
FETUS SVJETLOSTI	39
MLADI MJESEC	41
OSJEĆAŠ LI?	43
TRUDIM SE BITI ULJUDAN	45
NA RUBU	49
NOĆ NA VELEBITU	51
ODLAŠCI	53
STIJENE ZIJEVAJU	55
KUŠTRAVE VLASI	57
NAŠ BUNAR JE ZALADIO	59
LICE	61
ODLAZAK	63
TUŽNE GRANE	65
BESKRAJ	67
RODI SE BIJES	69
KAO POLJUBAC	71
SKRIVEN U PUKOTINI	73
VRANA	77
NEKOLIKO STOTINA TONA ŽELJEZA	81
NOĆ	85
OTVORENA SLOBODNA MISAO	87
TIŠINA	89
Zoran Pevec: Glas tišine	95

Milan Novak:
TIŠINA

Prijevod na hrvatski / Prevodi v hrvaščino:
Ljubica Ribić

Uredila / Uredila:
Ljubica Ribić

*Lektor hrvatskih tekstova /
Lektoriranje hrvaških tekstov:*
prof. Ružica Marušić - Vasilčić

*Naslovnica / Naslovnica:
grafički prijedlog / grafična predloga:*
Pavela Medak
crtež / risba: Milan Novak; Tišina

Izdavač / Izdala:
Udruga za promicanje kulture RITAM MISLI,
Varaždin
kao svoju 1. publikaciju / kot svojo 1. publikacijo

Prijelom i tisak / Prelom in tisk:
Florjančič tisk, d.o.o., Maribor

Varaždin, 2017

© 2017, Milan Novak

Preporučena cijena / Priporočena cena: 10 €

CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu
Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod
brojem 000964078.

ISBN 978-953-59582-0-8

